

Výpočet vazbové energie deuteronu

Hledáme vlnovou funkci $\psi(x)$ a vazbovou energii B dvoučásticového systému p a n , jejichž interakci popisuje potenciál $V(r)$, $r = |x|$:

$$V(r) = -162 \frac{e^{-0,7r}}{r} \text{ MeV, } r \text{ ve fm pro } r > 0,5 \text{ fm,}$$
$$V(r) = \infty \text{ pro } r \leq 0,5 \text{ fm}$$

Omezíme se na sféricky symetrickou vlnovou funkci (tj. stav s nulovým orbitálním momentem), praktická je substituce

$$\psi(x) = \frac{1}{\sqrt{4\pi}} \frac{u(r)}{r},$$

která vede k jednoduché normovací podmínce pro $u(r)$:

$$1 = \int |\psi(x)|^2 d^3x = \int |\psi(x)|^2 r^2 dr d\varphi \sin\vartheta d\vartheta = 4\pi \int |\psi(x)|^2 r^2 dr = \int_0^\infty |u(r)|^2 dr$$

Schrödingerova rovnice pro funkci $u(r)$ zní

$$\frac{d^2u}{dr^2} = \alpha (B + V(r)) u; \quad \alpha = 0,024 \text{ MeV}^{-1} \text{fm}^{-2}$$

Řešíme ji od $r = 0,5$ fm (menší r jsou nedostupné díky nekonečnému potenciálu) s počáteční podmínkou $u(0,5 \text{ fm}) = 0$, $u'(0,5 \text{ fm}) = 1$ a hledáme B takové, aby řešení $u(r)$ bylo kvadraticky integrovatelné, tj. pro velká r dostatečně rychle (zde exponenciálně) klesalo k 0. Očekávejte B kolem 2 MeV. Poté, co takové řešení získáme, můžeme je nanormovat na 1, abychom například mohli spočítat střední kvadratický poloměr deuteronu

$$\langle r^2 \rangle = \int_{0,5}^\infty |u(r)|^2 r^2 dr$$

Poznámky:

1. Při úvodním zkoumání jednoduchých algoritmů řešení diferenciálních rovnic druhého řádu jsme zjistili, že je obtížné „udržet se“ při numerickém řešení na klesající exponenciále, zde asymptoticky (pro dostatečně velké r , kde je potenciál zanedbatelně malý) $u(r) \cong e^{-\sqrt{\alpha B} r}$. Můžeme se spokojit s řešením, které v oblasti kolem zhruba 10 fm poklesne k nule, i když ve vzdálenosti desítek fm exponenciálně ulétne.
2. Reálie o deuteronu viz např. <http://en.wikipedia.org/wiki/Deuterium>, o jaderné interakci viz http://en.wikipedia.org/wiki/Nuclear_force